

31976L0765

27.9.1976.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 262/143

PADOMES DIREKTĪVA**(1976. gada 27. jūlijs)****par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz spirta skaitītājiem un spirta blīvummēriem**

(76/765/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu,
un jo īpaši tā 100. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzi-
numu ⁽²⁾,

tā kā dalībvalstīs uz spirta skaitītāju un spirta blīvummēru
definīcijām un konstrukciju, kā arī to apstiprināšanas un testē-
šanas procedūrām attiecas obligāti noteikumi, kas dažādās
dalībvalstīs atšķiras, un tāpēc kavē šādu instrumentu tirdzniecī-
bu Kopienā; tā kā tāpēc šie noteikumi ir jātuvina;

tā kā to normatīvo un administratīvo aktu saskaņošana, kuri
attiecas uz šiem instrumentiem, ir būtiska, arī papildinot esošos
noteikumus par spirta koncentrācijas noteikšanu no iegūtajiem
mērījumu rezultātiem, lai novērstu jebkādu pārpratumu iespēju
un strīdus par šādu mērījumu rezultātiem;

tā kā ar Padomes Direktīvā 71/316/EEK (1971. gada 26. jūlijs)
par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kopīgiem
noteikumiem, ko piemēro metroloģiskās kontroles mērinstru-
mentiem un metodēm ⁽³⁾, ir noteiktas EEK tipa apstiprinājuma
un EEK sākotnējās verifikācijas procedūras; tā kā saskaņā ar
minēto direktīvu jānosaka tehniskās prasības, kurām jāatbilst
spirta skaitītāju un spirta blīvummēru konstrukcijai un darbī-
bai, lai tos varētu brīvi importēt, tirgot un lietot pēc tam, kad
tiem veiktas obligātās pārbaudes un kad tiem uzlikti obligātie
marķējumi un zīmes;

⁽¹⁾ OV L 76, 7.4.1975., 39. lpp.

⁽²⁾ OV L 248, 29.10.1975., 22. lpp.

⁽³⁾ OV L 202, 6.9.1971., 1. lpp.

tā kā 1973. gada 17. decembra rezolūcijā par ražošanas
politiku ⁽⁴⁾ Padome aicināja Komisiju līdz 1974. gada 1. decem-
brim iesniegt Padomei priekšlikumu direktīvai par spirta satura
noteikšanu un spirta skaitītājiem,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Šajā direktīvā definēti tādu spirta skaitītāju un spirta blīvum-
mēru parametri, ko lieto, lai noteiktu ūdens un etilspirta
maisījumu spirta koncentrāciju.

2. pants

Pielikumā aprakstīti tādi spirta skaitītāji un spirta blīvummēri,
uz kuriem var būt EEK marķējumi un zīmes.

Uz šādiem instrumentiem attiecas EEK tipa apstiprinājums, un
tie jāiesniedz EEK sākotnējai verifikācijai.

3. pants

Neviena dalībvalsts nevar liegt, atteikt vai ierobežot tādu spirta
skaitītāju un spirta blīvummēru laišanu tirgū un lietošanu, uz
kuriem ir EEK tipa apstiprinājuma zīme un EEK sākotnējās
verifikācijas zīme, šo instrumentu metroloģisko īpašību dēļ.

⁽⁴⁾ OV C 117, 31.12.1973., 1. lpp.

4. pants

1. Dalībvalstis 24 mēnešu laikā no šīs direktīvas paziņošanas pieņem un publicē pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, un tūlīt informē par to Komisiju.

Dalībvalstis piemēro šos pasākumus, vēlākais, no 1980. gada 1. janvāra.

2. Dalībvalstis Komisijai dara zināmus galvenos savu tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

5. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1976. gada 27. jūlijā

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
M. van der STOEL

PIELIKUMS

SPIRTA SKAITĪTĀJI UN SPIRTA BLĪVUMMĒRI

1. INSTRUMENTU DEFINĪCIJA
 - 1.1. Spirta skaitītāji ir stikla instrumenti, kas uzrāda:
 - kopējo spirta koncentrāciju pēc masas vai
 - ūdens un etilspirta maisījuma spirta tilpumkoncentrāciju.Tos apraksta vai nu kā masas spirta skaitītājus, vai kā tilpuma spirta skaitītājus – atkarībā no tā, ko mēra.
Spirta blīvummēri ir stikla instrumenti, kas paredzēti ūdens un etilspirta maisījuma blīvuma mērīšanai.
 - 1.2. Šajā direktīvā definētos instrumentus graduē 20 °C standarta temperatūrā saskaņā ar vērtībām, kas parādītas Starptautiskās reglamentētās metroloģijas organizācijas starptautiskās spirta tabulās.
 - 1.3. Tos graduē nolasiņumiem, ko veic no brīvas horizontālas šķidruma virsmas.
2. INSTRUMENTU APRAKSTS
 - 2.1. Spirta skaitītāji un spirta blīvummēri ir stikla instrumenti, ko veido:
 - cilindrisks trauks, kura dibens ir veidots konusa vai puslodes formā, lai tajā neuzkrātos gaisa burbuļi,
 - cilindrs ar tukšu vidu, kas piekausēts trauka augšējai daļai; tā augšgals ir slēgts.
 - 2.2. Visai katra instrumenta ārējai virsmai jābūt simetriskai pret tā centrālo asi.
Šķērsgriezumā nedrīkst būt krasu pārmaiņu.
 - 2.3. Trauka apakšdaļā jābūt balastam, kas paredzēts instrumenta masas pielāgošanai.
 - 2.4. Kātā jābūt skalai, kas atzīmēta uz cilindriska balsta, kurš stingri piestiprināts kāta iekšpusē.
3. KONSTRUKCIJAS PRINCIPI
 - 3.1. Instrumentu izgatavošanai lieto stiklu, kas ir caurspīdīgs un bez defektiem, kuri varētu traucēt nolasīt skalas rādījumus.
Stikla kubiskās izplešanās koeficients ir $(25 \pm 2) 10^{-6} \text{ } ^\circ\text{C}^{-1}$.
 - 3.2. Balasts ir nostiprināts instrumenta dibenā. Pēc tam, kad gatavs instruments ir turēts horizontālā stāvoklī 80 °C temperatūrā un pēc tam šādā stāvoklī atdzesēts, tam 30 minūtes jāpeld ar asi viena grāda robežās no vertikāles.
4. SKALA
 - 4.1. Katram instrumentam ir tikai viena tāda tipa skala, kāda minēta 4.5. vai 4.6. punktā.
 - 4.2. Skala un uzraksti ir atzīmēti uz balsta ar gludu, matētu virsmu.

Šis balsts ir stingri nostiprināts cilindrā un ir ierīkotas tādas atsaucēs atzīmes, ka jebkura skalas un tās atbalsta nobīde attiecībā pret cilindru ir skaidri saredzama.

Atbalstā, skalā un uzrakstos nedrīkst parādīties izkropļojuma, krāsas zuduma vai apdeguma pazīmes, turot 70 °C temperatūrā 24 stundas.

- 4.3. Skalas mēratzīmes ir
- novietotas plaknē, kas ir perpendikulāra instrumenta asij,
 - melnā krāsā ⁽¹⁾ un atzīmētas skaidri un neizdzēšami,
 - smalkas, skaidrām kontūrām un vienādā biezumā, kas nepārsniedz 0,2 mm.
- 4.4. Īsāko līniju garums uz skalas ir vismaz viena piektdaļa, vidējo līniju garums – vismaz viena trešdaļa un garāko līniju garums – vismaz puse no cilindra apkārtmēra.
- 4.5. Spirta skaitītājiem ir nominālas skalas, kas graduētas spirta % (masas procentos vai tilpuma procentos). Tie aptver ne lielāku diapazonu kā 10 % spirta pēc tilpuma vai masas.

Skalas intervāls ir 0,1 %.

Katrā skalā ir no pieciem līdz 10 papildu skalas intervāliem virs augšējās un zem apakšējās nominālā diapazona robežas.

- 4.6. Spirta blīvummēru nominālās skalas graduē kilogramos uz kubikmetru. Tās aptver ne lielāku diapazonu kā 20 kg/m³.

Skalas intervāls ir 0,2 kg/m³.

Katrā skalā ir no pieciem līdz 10 papildu skalas intervāliem virs augšējās un zem apakšējās nominālā diapazona robežas. Skala tomēr nedrīkst pārsniegt vērtību 1 000 kg/m³.

5. GRADUĒJUMS UN NUMERĀCIJA

- 5.1. Spirta skaitītājiem katru desmito mēratzīmi, skaitot no viena nominālās skalas gala, atzīmē ar garu līniju. Starp katrām divām blakus esošām garajām līnijām ir vidēja garuma līnija, un starp katru garo līniju un tuvāko vidēja garuma līniju ir četras īsas līnijas.

Numurē tikai garās līnijas.

- 5.2. Spirta blīvummēriem katra piektā līnija, skaitot no viena nominālās skalas gala, ir garā līnija. Starp katrām divām blakus esošām garajām līnijām ir četras īsas līnijas.

Numurē tikai katru piekto vai desmito līniju.

- 5.3. Pie līnijām, kas norāda nominālās skalas robežas, skaitļus raksta pilnībā. Spirta blīvummēriem pārējos skaitļus var saīsināt.

6. INSTRUMENTU KLASIFIKĀCIJA UN GALVENIE IZMĒRI

- 6.1. Instrumenti pieder kādai no šādām precizitātes kategorijām:

— I kategorija: minimālais galvenās skalas atstatums ir 1,5 mm.

Šīs kategorijas instrumentos nav termometra.

— II kategorija: minimālais galvenās skalas atstatums ir 1,5 mm.

Šīs kategorijas instrumentos var būt termometrs.

— III kategorija: minimālais galvenās skalas atstatums ir 0,85 mm.

Šīs kategorijas instrumentos var būt termometrs.

- 6.2. Jebkura instrumenta trauka ārējais diametrs ir starp 19 un 40 mm.

Cilindra ārējais diametrs ir vismaz 3 mm I un II kategorijas instrumentiem un vismaz 2,5 mm III kategorijas instrumentiem.

(¹) Mēratzīmes virs un zem nominālās skalas diapazona var būt atšķirīgā krāsā. Cilindra šķērsriezuma jābūt vienādam vismaz 5 mm zem zemākās mēratzīmes.

Cilindrs sniedzas vismaz 15 mm virs augstākās mēratzīmes.

7. UZRAKSTI

7.1. Instrumenta iekšpusē skaidri salasāmi un neizdzēšami ir atzīmēti šādi uzraksti:

- I, II vai III kategorija,
- kg/m^3 vai tilp. %, vai masas %,
- 20 °C,
- etilspirts,
- izgatavotāja vārds (nosaukums) un pazīšanas zīme,
- instrumenta identifikācijas numurs,
- EEK tipa apstiprinājuma zīme "e".

7.2. Uz trauka pēc vēlēšanās var norādīt instrumenta masu, noapaļojot līdz miligramam.

8. MAKSIMĀLĀS PIEĻAUJAMĀS KĻŪDAS UN VERIFIKĀCIJA

8.1. Maksimālās pieļaujamās kļūdas spirta skaitītājiem un spirta blīvummēriem ir šādas:

- I kategorijai \pm puse skalas intervāla katram mērījuma nolasījumam,
- II un III kategorijai \pm viens skalas intervāls katram mērījuma nolasījumam.

8.2. Verifikāciju veic vismaz trijos punktos nominālās skalas diapazonā.

9. TERMOMETRI, KO LIETO, NOSAKOT SPIRTA KONCENTRĀCIJU

9.1. Ja instruments, ko lieto spirta koncentrācijas noteikšanai, pieder pie I kategorijas, lieto šādu termometru:

- metāla pretestības vai dzīvsudraba izplešanās tipa termometrs stikla korpusā,
- graduēts pa 0,1 vai 0,05 °C.

Maksimālā pieļaujamā kļūda visiem nolasījumiem ir $\pm 0,05$ °C.

Dzīvsudraba termometros ir 0 °C mēratzīme.

9.2. Ja instruments, ko lieto spirta koncentrācijas noteikšanai, pieder pie II vai III kategorijas, lieto dzīvsudraba izplešanās tipa termometru stikla korpusā, kas graduēts pa 0,1, 0,2 vai 0,5 °C. Tam ir 0 °C mēratzīme.

Maksimālās pieļaujamās kļūdas plus vai mīnus, ir:

- 0,1 °C, ja termometrs graduēts pa 0,1 °C,
- 0,15 °C, ja termometrs graduēts pa 0,2 °C,
- 0,2 °C, ja termometrs graduēts pa 0,5 °C.

Termometrs var būt iebūvēts instrumentā, ko lieto spirta koncentrācijas noteikšanai.

Šādā gadījumā tam nav jābūt 0 °C mēratzīmei.

9.3. Minimālais skalas atstatums ir:

- 0,7 mm termometriem, kas graduēti pa 0,05, 0,1 un 0,2 °C,
- 1,0 mm termometriem, kas graduēti pa 0,5 °C.

9.4. Līniju biezums ir ne lielāks kā viena piektdaļa no skalas atstatuma.

10. MARĶĒJUMI

Spirta skaitītāju un spirta blīvummēru aizmugurē trauka augšējā trešdaļā jāatstāj vieta EEK sākotnējās verifikācijas zīmei.

Saskaņā ar Direktīvas 71/316/EEK II pielikuma 3.1.1. punktu un atkāpjoties no vispārīgā noteikuma, kas paredzēts minētā pielikuma 3. iedaļā, EEK sākotnējās verifikācijas zīmei stikla instrumentu īpašo marķējuma prasību dēļ jāpastāv no vairākām zīmēm ar šādu nozīmi:

- mazais burts "e",
- EEK sākotnējās verifikācijas gada pēdējie divi cipari,
- tās valsts identifikācijas burts vai burti, kur veikta EEK sākotnējā verifikācija,
- vajadzības gadījumā – verifikācijas iestādes identifikācijas numurs.

Ja marķēšanu veic ar smilšu strūklu, burtus un ciparus atzīmē tā, lai nemazinātu to salasāmību.

Piemērs:

e 75 D 48: EEK sākotnējā verifikācija veikta 1975. gadā 48. birojā Vācijas Federatīvajā Republikā.
